

Правова природа та класифікація ліцензій на використання об'єктів права інтелектуальної власності

В. С. Дмитришин,
кандидат юридичних наук,
заступник голови Державного
департаменту
інтелектуальної власності

Як відомо з латини, «ліцензія» (licentia) означає «право», «дозвіл». Надання ліцензій широко використовується в багатьох країнах світу в якості адміністративного заходу для регулювання підприємницької діяльності юридичних і фізичних осіб. Ліцензії такого роду засновані на монополії держави у визначених сферах виробництва і, зазвичай, видаються компетентними державними органами на здійснення певного виду фахової діяльності або окремих операцій, наприклад, дозвіл на діяльність у галузі освіти, медицини, видавництва або ліцензія на відстріл дичини, рибу, лова тощо. Широке розповсюдження ліцензування одержало в зовнішньоекономічній діяльності в країнах, де практикується видача ліцензій на здійснення експортно-імпортних операцій.

На практиці досить часто виникає плутанина, пов'язана з нерозумінням сенсу слова «ліцензія» стосовно права інтелектуальної власності, що потребує термінологічно відмежувати саме «ліцензію» в сенсі розуміння майнових авторських прав від інших документів та актів з такою ж назвою. Поняття «ліцензія» щодо обміну об'єктами інтелектуальної власності, виключні права на використання яких належать їх власникам, має особливе значення завдяки особливостям їхніх споживчих властивостей в процесі обігу на ринку в якості товарів.

До числа характерних рис ліцензування як державного акту та ліцензування відносно розпорядження майновими правами інтелектуальної власності належать такі:

1. На відміну від ліцензій-дозволів, що видаються компетентними державними органами на здійснення певного виду діяльності або певних операцій і які є адміністративними актами державного регулювання підприємницької діяльності в країні, надання ліцензії на об'єкт інтелектуальної власності являє собою торгову угоду, що оформляється у вигляді ліцензійного договору. Умови цього договору визначаються в залежності від ситуації на ринку, у тому числі — від попиту і пропозиції на предмет ліцензії, із врахуванням інтересів продавця і покупця, а також особливостей об'єкта наданих покупцеві прав.

2. Сфера дії ліцензій-дозволів в якості адміністративних актів обмежується ринком країни, на території якої вони видані. Надана патентовласником ліцензія на об'єкт промислової власності може бути реалізована на ринках інших країн. Національні патентні та інші закони більшості країн містять положення, що регулюють питання надання і використання ліцензій. Проте основні умови ліцензійних договорів, на відміну від зазначених вище адміністративних ліцензій-дозволів, визначаються не тільки національними законодавчими актами, але й ситуацією та умовами купівлі-продажу ліцензій-аналогів на світовому ринку ліцензій.

3. В сфері обміну науково-технічними досягненнями сформувалися міжнародний і національні ринки ліцензій, де правовою базою комерційних операцій слугує як національне патентно-ліцензійне законодавство, так і створена на основі низки міжнародних угод світова патентна система.

Згідно із чинним законодавством, особа, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності (ліцензіар), може надати іншій особі (ліцензіату) письмове повноваження, що надає їй право на використання цього об'єкта в певній обмеженій сфері (ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності). Ліцензія може бути оформлена як окремий документ або бути складовою частиною ліцензійного договору.

За ліцензійним договором, одна сторона (ліцензіар) надає другій стороні (ліцензіату) дозвіл на використання об'єкта права інтелектуальної власності (ліцензію) на умовах, визначених за взаємною згодою сторін, з урахуванням вимог Цивільного кодексу України та інших законів. У випадках, передбачених ліцензійним договором, може бути укладений субліцензійний договір. Вважається, що за ліцензійним договором надається невиключна ліцензія, якщо інше не встановлено ліцензійним договором [1].

Юридична наука й практика дещо розширюють класифікацію ліцензій порівняно з наданою в законі (виключна, одинична, невиключна). Так, ліцензійні договори, на нашу думку, можна класифікувати за такими підставами:

За об'єктом ліцензії:

- патентні ліцензії (ліцензії на винахід, корисну модель, промисловий зразок);
- ліцензії на торговельні марки;
- ліцензії на компонування топографії інтегральних мікросхем;
- ліцензії на ноу-хау (комерційну таємницю);
- ліцензії на селекційні досягнення (сорт рослин, породи тварин);
- ліцензії на використання об'єктів авторського права.

За обсягом прав, що передаються:

- виключні;
- невиключні;
- повні.

За способом охорони:

- патентні;
- безпатентні;
- комплексні.

За способами надання ліцензії:

- обов'язкова;
- відкрита;
- примусова;

- пакетна;
- перехресна.

За суб'єктами ліцензування:

- особиста ліцензія;
- ліцензії підприємств;
- ліцензії корпорації (концерну);
- ліцензії держав;
- субліцензії.

Розглянемо більш детально критерії такої класифікації.

Що стосується класифікації за об'єктом ліцензії, то це класифікація за визначеними законодавством видами об'єктів права інтелектуальної власності.

Патентні ліцензії – це ліцензії на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Винаходом є результат творчої діяльності людини у будь-якій галузі технології, об'єктом якого може бути продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослини і тварини) або спосіб. Це технічне рішення у будь-якій галузі суспільно-корисної діяльності, яке відповідає умовам патентоспроможності, тобто є новим, має винахідницький рівень і придатне до промислового використання. Корисною моделлю є результат творчої діяльності людини у будь-якій галузі технології. Об'єктом корисної моделі може бути конструктивне виконання пристрою, яке відповідає умовам патентоспроможності, тобто є новим і промислово придатним. Промисловим зразком є результат творчої діяльності людини у галузі художнього конструювання. Об'єктом промислового зразка може бути форма, малюнок чи розфарбування або їх поєднання, які визначають зовнішній вигляд промислового виробу і призначені для задоволення естетичних та ергономічних потреб. Це нове художньо-конструктивне рішення виробу, що визначає його зовнішній вигляд і придатне для здійснення промисловим способом [2].

Ліцензії на торговельні марки. Торговельна марка – це зареєстровані в установленому порядку позначення, за якими товари і послуги одних осіб відрізняються від інших. Об'єктом товарного знаку можуть бути словесні (слова й аббревіатури), зображувальні (композиції ліній, плям, фігур, форм на площині), об'ємні (композиції фігур у трьох вимірах, тобто у формі самого виробу або його упаковки – флакони, пляшки тощо), комбіновані (сполучення зображувальних, словесних і об'ємних елементів) та інші позначення, виконані у будь-якому кольорі чи поєднанні кольорів [3].

Ліцензії на компонування топографії інтегральних мікросхем. Інтегральна мікросхема (ІМС) – мікроелектронний виріб кінцевої або проміжної форми, призначений для виконання функцій

електронної схеми, елементи і з'єднання якого неподільно сформовані в об'ємі і (або) на поверхні матеріалу, що становить основу такого виробу, незалежно від способу його виготовлення. Компонування топографії ІМС — зафіксоване на матеріальному носії просторово-геометричне розміщення сукупності елементів інтегральної мікросхеми та з'єднань між ними [4].

Ліцензії на ноу-хау (комерційну таємницю). Комерційною таємницею є інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію. Комерційною таємницею можуть бути відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, за винятком тих, які, відповідно до закону, не можуть бути віднесені до комерційної таємниці.

Ліцензії на селекційні досягнення (сорт рослин, породи тварин). Сорт рослин — окрема група рослин (клон, лінія, гібрид першого покоління, популяція) в рамках нижчого із відомих ботанічних таксонів, яка, незалежно від того, задовольняє вона повністю або ні умови надання правової охорони: — може бути визначена ступенем прояву ознак, що є результатом діяльності даного генотипу або комбінації генотипів; — може бути відрізнена від будь-якої іншої групи рослин ступенем прояву, принаймні, однієї з цих ознак; — може розглядатися як єдине ціле з точки зору її придатності для відтворення в незмінному вигляді цілих рослин сорту. Племінна тварина — чистопородна або одержана за затвердженою програмою породного вдосконалення тварина, що має племінну (генетичну) цінність і може використовуватися в селекційному процесі відповідно до діючих загальнодержавних програм селекції.

Ліцензії на використання об'єктів авторського права. Об'єктами авторського права є твори, а саме: 1) літературні та художні твори; 2) аудіовізуальні твори; 3) твори живопису, архітектури, скульптури та графіки; 4) фотографічні твори; 5) твори ужиткового мистецтва; 6) ілюстрації, карти, плани, ескізи і пластичні твори, що стосуються географії, топографії, архітектури або науки; переклади, адаптації, аранжування та інші переробки літературних або художніх творів; 7) збірки творів, якщо вони за доббором або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності; 8) комп'ютерні програми; 9) компіляції даних (бази даних), якщо

вони за доббором або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності; 10) інші твори [5].

Класифікація ліцензійних договорів за обсягом прав, що передаються, є однією з основних класифікацій, яка визначає базовий обсяг прав й механізм використання об'єкта ліцензування, що отримує ліцензіат за такими договорами.

Виключна (або, як її ще називають, повна) ліцензія видається лише одному ліцензіату і виключає можливість використання ліцензіаром об'єкта права інтелектуальної власності у сфері, що обмежена цією ліцензією, та видачі ним іншим особам ліцензій на використання цього об'єкта у зазначеній сфері. Невиключна ліцензія, відповідно, не виключає можливості використання ліцензіаром об'єкта права інтелектуальної власності у сфері, що обмежена цією ліцензією, та видачі ним іншим особам ліцензій на використання цього об'єкта у зазначеній сфері. Одична ліцензія видається лише одному ліцензіату і виключає можливість видачі ліцензіаром іншим особам ліцензій на використання об'єкта права інтелектуальної власності у сфері, що обмежена цією ліцензією, але не виключає можливості використання ліцензіаром цього об'єкта у зазначеній сфері.

За способом охорони класифікуються ліцензії відповідно до того, чи захищений об'єкт інтелектуальної власності охоронним документом, чи з якихось причин така охорона відсутня. Так, патентна ліцензія — це договір про передачу прав на використання об'єктів промислової власності, які компетентний державний орган визнав охоронспроможними і які охороняються відповідним охоронним документом (патентом або свідоцтвом). Різновидом такого договору є ліцензія на розробку. За таким договором ліцензіар надає ліцензіатові право розробляти далі (удосконалювати) об'єкт винаходу. Це відбувається, як правило, в тих випадках, коли ліцензіар не має змоги довести свою розробку до промислового освоєння. Безпатентна ліцензія — це ліцензійна угода щодо об'єктів, які, згідно із законодавством, не є патентоспроможними (комерційна таємниця, ноу-хау), або договір щодо об'єктів промислової власності, на які ще не подані патентні заявки або на які заявки вже подані, але патенти ще не отримані, або на об'єкти, які є патентоспроможними, але права на які правовласник з різних причин не вважає за потрібним реєструвати.

Комплексна ліцензія (або гібридна) — це угода, за якою ліцензіат отримує право на використання як об'єктів промислової власності, що захищені охоронними документами, так і тих, які не захищені. У таких договорах, найбільш складних

за змістом, кожний об'єкт окреслюється окремо. Яскравим прикладом такого договору є договір комерційної концесії, або договір франчайзингу. За такими договорами, як правило, надаються права на використання знака для товарів та послуг, а також діловий досвід, схеми ведення бізнесу, певні ноу-хау та інша інформація.

За способами надання ліцензії вони можуть бути:

Обов'язкова ліцензія. Власник патенту зобов'язаний видати ліцензію на використання винаходу (корисної моделі, промислового зразка) власнику пізніше виданого патенту, якщо винахід (корисна модель, промисловий зразок) останнього призначений для досягнення іншої мети або має значні техніко-економічні переваги і не може використовуватись без порушення прав іншого власника. При цьому надання такого дозволу може бути обумовлено відповідним дозволом власника пізніше виданого патенту, який зобов'язаний дати дозвіл, якщо його винахід (корисна модель, промисловий зразок) удосконалює винахід (корисну модель, промисловий зразок) власника раніше виданого патенту і призначений для тієї ж мети [6, 66].

Іншими словами, обов'язкова ліцензія видається у випадку, якщо використання об'єкта власником патенту є неможливим внаслідок того, що в ньому використовується винахід (корисна модель, промисловий зразок) іншої особи, який також охороняється патентом. В такому випадку власник більш пізнього патенту вправі вимагати від останнього надання дозволу на використання його винаходу (корисної моделі, промислового зразка) на договірних умовах. Те ж саме стосується зворотної ситуації, якщо власник пізніше виданого патенту удосконалив винахід (корисну модель, промисловий зразок) власника раніше виданого патенту.

Відкрита ліцензія — це заява власника патенту, яка подається до Держдепартаменту інтелектуальної власності для офіційної публікації. Ця заява відображає волю власника надати будь-якій особі дозвіл на використання запатентованого винаходу (корисної моделі, промислового зразка). За наявності такої заяви особа, яка виявила бажання скористатися зазначеним дозволом, укладає з власником патенту не ліцензійний договір (з усіма його реквізитами), а лише договір про платежі. З метою заохочення власників патентів до надання відкритих ліцензій річний збір за підтримання чинності патенту зменшується на 50 відсотків з року, наступного за публікацією такої заяви. Заява про відкрите ліцензування в Україні, на відміну від Патентних законів Російської Федерації та Білорусі, не є безвідклич-

ною, тобто у випадку, якщо ніхто не виявить бажання скористатися відкритою ліцензією, можна подати клопотання про її анулювання. В такому випадку сплата річного збору за користування патентом буде сплачуватись в повному обсязі, починаючи з року, наступного за роком публікації такого клопотання. Цей вид зобов'язань можна визначити, за аналогією, як своєрідну оферту, тому до таких договорів припустимо застосовувати всі відповідні правові норми.

Примусова ліцензія. Порядок надання примусової ліцензії визначений законодавством і полягає в його реалізації двома шляхами: в адміністративному та судовому порядку. Адміністративний порядок застосовується, якщо цього вимагають суспільні інтереси та інтереси національної безпеки. У такому разі Кабінет Міністрів України має право на відчуження прав на використання винаходу (корисної моделі), промислового зразка чи топографії інтегральної мікросхеми будь-якій юридичній особі без згоди власника на умовах невиключної ліцензії. Таким чином, об'єкт промислової власності може використовуватись тільки в обсязі, визначеному рішенням Кабінету Міністрів України, в якому також вказуються розмір компенсації, що сплачується власникові прав, порядок її сплати та орган, який здійснюватиме контроль за використанням об'єкта промислової власності. Судовий порядок застосовується, якщо винахід (корисна модель, промисловий зразок) не використовується або недостатньо використовується в Україні протягом трьох років, починаючи від дати публікації відомостей про видачу патенту або від дати, коли використання винаходу (корисної моделі, промислового зразка) було припинено. В цьому випадку будь-яка особа, яка має бажання і виявляє готовність використовувати винахід (корисну модель, промисловий зразок), у разі відмови власника патенту від укладання ліцензійного договору, може звернутися до суду (господарського суду) із заявою про надання їй дозволу на використання винаходу (корисної моделі, промислового зразка) [7].

Якщо власник патенту не доведе, що факт невикористання винаходу (корисної моделі, промислового зразка) зумовлений поважними причинами, суд (господарський суд) виносить рішення про надання заінтересованій особі дозволу на використання винаходу (корисної моделі, промислового зразка), з визначенням обсягу його використання, строку дії дозволу, розміру та порядку виплати винагороди власникові патенту. Фактично укладається ліцензійний договір, але його умови визначають не сторони в процесі переддоговірних переговорів, а суд (господарський суд).

Пакемна ліцензія, як правило, включає пакет нової та застарілої технологій з метою збільшення вартості ліцензії. Втім, це не виключає можливості передачі кількох актуальних об'єктів промислової власності, пов'язаних між собою. Такі ліцензії видаються на виготовлення виробів, які містять в собі декілька об'єктів інтелектуальної власності.

Перехресна ліцензія практикується у випадках, коли партнери не можуть не порушувати прав один одного, а також за великих податків на ліцензійну винагороду. Подібна ліцензія передбачає взаємну поступку прав на використання об'єктів ліцензування. Найчастіше це являє собою обмін патентними ліцензіями, коли кожна із сторін надає іншій права на використання об'єктів, необхідних для випуску певного продукту. Однак необхідно брати до уваги, що коли умови договору про перехресне ліцензування набувають вигляду виключності або монопольного становища на ринку, він може підпасти під антитрестовське чи антимонопольне законодавство, яке має свої особливості в різних країнах. Крім того, компанія повинна знати, що таке ліцензування може завдати шкоду її частці збуту та знизити спонукальні мотиви до винахідництва. До того ж, коли існують розходження у вартості прав, які передаються, або коли одна технологія є значно перспективнішою за іншу, слід робити застереження, які передбачають компенсації. Перехресне ліцензування має значні переваги. Наприклад, воно дозволяє компанії діставати прибутки від запатентованої технології партнера, розвиваючи свободу бізнесу, і надавати споживачам кращу якісну продукцію. Таким шляхом конкуренти мають можливість запобігти великим видамкам на розв'язання спорів між ними про права на інтелектуальну власність [8, 131].

За суб'єктами ліцензування ліцензійні угоди поділяються в залежності від особи ліцензіата. Так, *особиста (або персональна) ліцензія* надається особисто ліцензіату та неподільно зв'язана з його особою, власне, з фізичною особою. Така ліцензія не підлягає правонаступництву та є в принципі невідчужуваною. Ліцензіат в силу ліцензії залишається уповноваженою особою навіть у тому випадку, коли припинить діяльність свого попереднього підприємства і розпочне діяльність нового. Не зовсім правильним буде казати про наявність особистої ліцензії лише у випадку, коли ліцензійну угоду укладено з певним суб'єктом – зі змісту самого договору повинно випливати, що ліцензія надана саме тій фізичній особі, якій вона має бути надана.

Під *ліцензією підприємства* мається на увазі дозвіл на виробництво товару під ліцензією на

якомусь певному конкретному підприємстві. При цьому, зазвичай, під підприємством розуміється не якась конкретна виробнича лінія, а підприємство у сенсі юридичної особи – суб'єкта господарювання. Для визнання ліцензії такою, що надається підприємству, недостатньо тільки того, що вона видана підприємству, яке має виробничі потужності для виробництва товарів – необхідно, щоб у договорі прямо зазначалось, що ліцензія надана саме цьому конкретному підприємству. Коли протягом терміну чинності ліцензії з підприємством відбулися певні зміни, її чинність буде залежати від різних факторів. Якщо підприємство – юридична особа припиняється, то незалежно від того, мало місце злиття, приєднання, поділ, перетворення чи ліквідація, ліцензія втрачає свою чинність (якщо інше не було передбачено ліцензійним договором), у випадку ж, якщо зміни підприємства не пов'язані зі зміною організаційно-правової форми, назви та інших змін, які потребують внесення змін до державного реєстру (крім зміни юридичної адреси), такі зміни не будуть впливати на чинність ліцензії. Не впливають на неї (якщо, звичайно, ліцензія не була персональною) і зміни у складі засновників підприємства чи зміни його керівництва.

Ліцензія корпорації чи, як її ще йменують, *ліцензія концерну* (не треба плутати з терміном «корпоративна ліцензія», який застосовують деякі правовласники, надаючи дозвіл на користування комп'ютерними програмами) є договором, який містить умову, у відповідності до якої надана ліцензіату ліцензія розповсюджується на усі підприємства, що входять до складу корпорації, концерну чи іншого об'єднання підприємств. В разі укладання такої ліцензії є доречним вносити до умов договору положення про те, які підприємства входять до складу концерну і чи розповсюджується ліцензія на ті з них, які будуть входити до його складу після її надання. Для ліцензіара, який укладає договір з підприємством, що входить до складу об'єднання підприємств, більш доцільно з самого початку вносити до договору усі підприємства, які отримають право на використання об'єкта інтелектуальної власності. Особливо це стосується об'єднань, де підприємства є тісно пов'язаними і використання такого об'єкта іншими учасниками концерну буде більш ніж можливим.

Ліцензії для країни – це один з видів ліцензій, які в недалекому минулому були досить поширеними серед країн соцтабору. Зазначений вид ліцензії використовується в міжнародному обороті об'єктів інтелектуальної власності і полягає в тому, що в межах держави одне підприємство займається зовнішньоекономічною діяльністю в

сфері придбання прав на такі об'єкти і далі передає їх підприємствам в цій державі, які безпосередньо і продукують товари за цією ліцензією. Так, наприклад, у Радянському Союзі це було виробниче об'єднання «Ліцензінторг». Як правило, в договір про надання таких ліцензій ліцензіат намагається включити положення, згідно з яким ліцензія є чинною для усіх підприємств певної галузі, які знаходяться на території держави, що, своєю чергою, є не зовсім прийнятним для ліцензіара, оскільки така умова ускладнює ефективний контроль за використанням ліцензії, особливо за обсягами її використання.

Субліцензія. За згодою ліцензіара, наданою у письмовій формі, ліцензіат може видати письмове повноваження на використання об'єкта права інтелектуальної власності іншій особі (субліцензію). Даний вид ліцензії передбачає, що ліцензіат, якому надано виключну або повну ліцензію, має право на надання субліцензій. За договором субліцензії, ліцензіаром буде виступати ліцензіат за первісним договором, а ліцензіатом — особа, якій надається субліцензія. Обсяг прав, за умовами

субліцензії, визначається обсягом прав, який передбачений ліцензійним договором між первісним ліцензіаром за основним договором і ліцензіатом і не може їх перевищувати. Субліцензія може бути як виключною, так і невиключною. У разі надання субліцензії правовідносини між ліцензіаром і ліцензіатом зберігаються. Субліцензіат не вступає у прямі договірні стосунки з ліцензіаром. Відповідальність за виконання субліцензійного договору несе ліцензіат.

В Англії визнається, що ліцензія може бути передана іншій особі лише за згодою ліцензіара. Припускається, що така згода надана, якщо ліцензіар повідомлений про передачу і з його боку немає ніяких заперечень. В Німеччині та у Франції проста ліцензія може бути передана без згоди ліцензіара лише з підприємством, яке використовувало об'єкт інтелектуальної власності. Виключна ліцензія у більшості держав надає право ліцензіату укласти договір субліцензії. Дуже часто в договорі виключної ліцензії передбачається, на яких саме умовах ліцензіату надається право видавати субліцензії.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Офіційний сайт Верховної Ради України. – www.rada.gov.ua
2. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3687-XII // Офіційний сайт Верховної Ради України. – www.rada.gov.ua
3. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3689-XII // Офіційний сайт Верховної Ради України. – www.rada.gov.ua
4. Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем: Закон України від 5 листопада 1997 р. № 621/97-ВР // Офіційний сайт Верховної Ради України. – www.rada.gov.ua
5. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3792-XII // Офіційний сайт Верховної Ради України. – www.rada.gov.ua
6. *Меняйло Л. А.* Передача прав інтелектуальної власності. Конспект лекцій / Укладач Меняйло Л. А. – К.: ЗАТ «Інститут інтелектуальної власності і права», 2000.
7. Про затвердження Порядку надання Кабінетом Міністрів України дозволу на використання запатентованого винаходу (корисної моделі) чи зареєстрованої топографії інтегральної мікросхеми: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 р. № 8. – www.rada.gov.ua
8. *Штумпф Г.* Лицензионный договор / Г. Штумпф. – М.: Прогрес, 1988.

УДК 347.77(477)

Дмитришин В. С. *Правова природа та класифікація ліцензій на використання об'єктів права інтелектуальної власності*

Розглянуто та проаналізовано правову природу ліцензії на використання об'єктів інтелектуальної власності, її відмінності від ліцензії як акта державного органу. Запропоновано класифікацію ліцензійних договорів за різними правовими критеріями.

Ключові слова: розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, ліцензія, ліцензійний договір, патенти, винаходи, торговельні марки.

Дмитришин В. С. *Юридическая природа и классификация лицензий на использование объектов интеллектуальной собственности*

Рассмотрена и проанализирована правовая природа лицензий на использование объектов интеллектуальной собственности, отличия их от лицензий как актов государственных органов. Предложена классификация лицензионных договоров по разным правовым критериям.

Ключевые слова: распоряжение имущественными правами интеллектуальной собственности, лицензия, лицензионный договор, патенты, изобретения, торговые марки.

Volodymyr S. Dmytryshyn. *The legal nature and classification of the license agreements on use of intellectual property rights*

The thesis highlights and analyses legal identity of a license on granting the right to use intellectual property rights, its characteristic features compared to a license as a state authority act. Classification of license agreements by various legal criteria (standards) is proposed.

Key words: intellectual property rights disposal, license, license agreement, patents, inventions, trademarks.